

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου
Ἐξωτερικοῦ δρ. α.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18
(Παραπελάριος δασυς, τμήματος Πλάκας)

ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς κρίνει ὅχι μόνον κατὰ τὴν πίστιν ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐμπνεόμεθα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν πραγματοποιοῦμεν. Ποία δὲ εἶνε ἡ ἀγάπη αὕτη; τόσον ἡ πρὸς τὸν Θεόν, ὅσον καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ εἰς τὴν τάξιν τοῦ πλησίον ὀφειλόμεν, ἂν εἰμεθα γνήσιοι τοῦ Χριστοῦ μαθηταί, νὰ συμπεριλαμβανώμεν καὶ αὐτὸν τὸν ἐχθρόν μας.

Ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ αὕτη υποχρέωσις εἶνε ἀνεγνώρι-
σμένη παρ' ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἀλλ' ἡ σω-
τηρία δὲν μᾶς ἐρχεται δι' ὅσων ἀναγνωρίζομεν. Κυρίως
σφίζεσθαι δι' ὅτων πρώτομεν. Καὶ περὶ ἀγάπης δὲ προ-
κειμένου δὲν θὰ ἐρωτηθῶμεν βεβαίως ὑπὸ τοῦ Κριτοῦ ποῖον
ὑπῆρξε τὸ περὶ αὐτῆς φρόνημά μας, ἀλλὰ πρὸ πάντων
ποία ἐστάθη ὡς πρὸς αὐτὴν ἡ διαγωγή μας.

Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ γνωρίζωμεν ἀσφαλῶς πῶς ἔχει ἡ
ψυχὴ ἡμῶν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην. Ἀγαπῶμεν τὸν
ἐχθρόν; Ἐὰν εἰς τὸ ὄνομά του ἢ εἰς τὴν ἐμφάνισίν του
ταραττώμεθα καὶ χολῇ τις βάψῃ τὴν διάθεσίν μας, ὑπάρ-
χει ἀλάνθαστον σημεῖον, ὅτι ἡ καρδία μας εἶνε ἀρκετά
ισομικὴ ἀκόμη, ὥστε νὰ ἀρνῆται τὴν φιλοξενίαν εἰς τὸ
ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς συναίσθημα τῆς ἀγάπης τοῦ ἐχθροῦ.
Καὶ ἡ αὕτη μαρτυρία προκύπτει, ἐάν, διὰ νὰ γίνῃ ἡσυχος
ἡ πρῆσις μας, ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ μὴ ἔλθῃ ὁ ἐχθρὸς
εἰς τὸν νοῦν μας, ἐπειδὴ ἡ ἀνάμνησίς του καὶ μόνη θραύει
καὶ κόπτει τὰ πτερὰ τῆς δεήσεώς μας.

Καὶ ὡς πρὸς τὸν φίλον μας τί κάμνομεν; Τὸν ἀγα-
πῶμεν μόνον ἐφ' ὅσον ἀνευρίσκομεν ὅτι εἰς τίποτε δὲν
μᾶς ἐλύπησεν, ἀλλ' ἀνταπεκρίθη πάντοτε καὶ εἰς τὰς ἐλα-
χίστας ἀπαιτήσεις τῆς ἀγάπης μας; Ὁ Χριστὸς θὰ μᾶς
ἐλεγε· «Καὶ ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ;» Εὐλόγως δέ· διότι οἱ
ἀμαρτωλοὶ κάμνουν τι ἀνώτερον ἀπὸ τοῦτο. Ἀγαπῶσι δη-
λαδὴ τινὰ; Τῷ συγχωροῦσι πιλλάκις καὶ λάθῃ καὶ σφαλ-
ματα. Σὺ δ' ἡσυχίας, τί κάμνεις πρὸς τὸν φίλον σου,
ὅτε τυχόν ὡς ἄνθρωπος, ὅχι δὲ διὰ κακὴν πρόθεσιν, ἀλλὰ
δι' ἐσφαλμένην πιθανῶς σκέψιν, ἐσφαλὲν ἀπέναντί σου;
Ἐὰν ὁ νοῦς σου θολωθῇ ἀπὸ ἄντρος, ἐάν ἡ καρδία σου κεν-

τηθῇ πικρὰ καὶ τῇ μένῃ δὲ ἡ πικρία, ἐάν ἡ φιλικὴ σου
διάθεσις ὑπέστη ποῖαν τινὰ χαλάρωσιν καὶ δὲν δύναται νὰ
ἐπανεῦρῃ τὴν πρώτην τῆς θερμότητα, τότε πρόσκει· Ἐμ-
πράκτως ἡ ἀγάπη σου ὑπολείπεται τῆς περὶ αὐτῆς ὑπο-
λήψεώς σου. Δὲν ἀγαπᾷς, ὡς πρέπει, αὐτὸν τὸν φίλον σου.
Πῶς λοιπὸν δύνασαι νὰ ἐπαναπαυθῇς ὅτι εἶσαι ἱκανὸς ν'
ἀγαπήσῃς τὸν ἐχθρόν σου;

Ἄς μελετῶμεν τὴν κατὰ Χριστὸν ἀγάπην, ἃς διελώ-
μεν καὶ ἃς συνιστῶμεν αὐτήν. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἃς
προτιζώμεν νὰ τὴν ἐφαρμόζωμεν. Διότι ἡ ἀπέναντι τοῦ
Χριστοῦ θέσις μας κανονίζεται ὅχι ἀπὸ τὸν τρόπον καθ' ὃν
δοκοῦμεν τὰς ἐντολάς του, ἀλλ' ἀπὸ τὸν τρόπον, καθ' ὃν
ἐφαρμόζομεν αὐτάς. Προκειμένου δὲ περὶ ἀγάπης, ὁ καλύ-
τερος πρὸς αὐτὴν ὕμνος τονίζεται ὅχι μὲ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς
ἐνθουσιασμόν, ὅταν τὴν συνιστῶμεν πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ
μὲ τὴν πρὸς αὐτὴν ἰδικὴν μας ἀφοσίωσιν, ἥτις ὑπάρχει
μόνον ὅταν γνωρίζωμεν νὰ μακροθυμῶμεν καὶ νὰ συγχω-
ρῶμεν ἀπ' αὐτὰ τὰ βάθῃ τῆς καρδίας μας, ὡς ρητῶς μᾶς
παραγγέλλει ὁ Κύριος ἡμῶν.

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

Ο ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ, Η ΤΡΑΧΙΩΣΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ (δεξι. 48—64).

Τὰ σφάλματα ταῦτα τῆς ἀγνοίας θὰ ἦσαν ἀπειρα.
Ἀλλ' ὁ ἐπικριτὴς ἐκ συντηρητικῆς προνοίας καὶ ἐν τοῖς προ-
τέροις κεφαλαίοις καὶ ἰδίως ἐνταῦθα ἐφιλοτιμήθη νὰ ἐλέγχῃ
τὰ ἡμαρτημένα διὰ φράσεων γενικῶν καὶ ἀορίστων· ἢ διὰ
θαυμαστικῶν(1), παριστῶν, ὡς εἴπομεν, τὰ ὕμνη καὶ ὀρθὰ

(1) Σημ. Ἐν σελ. 208 ἀναφέροντες ἐν κεφαλῇ τὴν ἐν τοῖς μυ-
στηρίοις ἐνέργειαν τῆς θείας χάριτος σημειοῦμεν ὅτι δι' αὐτῆς ἰκα-
νοῦνται οἱ εἰς τὰ καθήκοντα εἰδικῆς τάξεως ἢ ὁχλοῦς.

προφανώς ήμαρτημένα. Τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία καλεῖται καθολικὴ ὡς Ὁρθόδοξος, ὡς πρεσβεύομεν οἱ Ὁρθόδοξοι, συνεπινοῦνται τῶν καὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, τὸ ὅτι τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τῶν μυστηρίων δύνανται νὰ αποτελέσωσι «καὶ πνευματικαὶ πράξεις καὶ καταστάσεις», αὐτὰ οὐδ' ἀναίρεσως χρῆζονται κατὰ τὸν ἐπικριτὴν, ὡς ὄντα σφάλματα προφανή. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐπιτυγχάνονται τὰ δύο καλὰ, εἰς ἃ ἀποβλέπει ὁ κ. Δουβουινιώτης. Ἐνθεν μὲν αὐτῶν οἱ κατάλογος τῶν προφανῶν σφαλμάτων, ἔθεν δὲ ὁ ἐπικριτὴς φυλάττει ἀπὸ τὴν πτέρυν, ἐφ' ἧσον δὲν αἰτιολογῇ τὸ πρᾶγμα ἢ, ὅπερ ταυτὸν, ἐφ' ἧσον δὲν λέγει ἀμαθείας ἢ ἀνοησίας. Φαίνεται ὅτι ὁ ἐπικριτὴς ἔχει ἄλλην ἰδέαν τοῦ φανεροῦ. Φανερόν δὲν ἔστιν ὅ,τι βλέπομεν οἱ πάντες, εἰ ἀνάγκης δὲ οἱ εἰδήμονες, ἀλλ' ὅ,τι βλέπει αὐτὸς μόνος ἐκ τῆς περιωπῆς, ἐφ' ἧς ἱσταται, ἀδιαφορῶν ἂν ἐκ μυωπίας ἢ ἄλλης αἰτίας παραθεωρῇ τὰ πράγματα.

Περαιτέρωτες ἐνταῦθα τὴν ἐξέλεξιν τῶν πολυειδῶν σφαλμάτων, ἔτινα ἀνεῦρεν ἐν τῇ Δογματικῇ ἡμῶν ὁ ἐπικριτὴς, κρίνομεν περιττὴν νὰ λύσωμεν τὴν φυσικὴν ἀπορίαν καὶ κατὰ πλῆξιν τοῦ ἀναγνώστου, βλέποντος ὅτι ὁ κ. Δουβουινιώτης ψέξας δι' ἰδιοῦ φυλλαδίου τὴν Δογματικὴν ἡμῶν ἐν ὑπερεκπᾶτον σημείοις οὐδεμίαν οὐδαμῶς ἐποιήσατο κρίσιν καὶ παρατήρησιν ὀρθήν· τὰ πάντα σύγχυσις, ἄγνοια, σφύσματα, διςτροφία καὶ στρεβλώσεις. Τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον ἐξηγεῖται ἀπλούστατα. Πρὸς ἐπιστημονικὴν τῶν δογματικῶν ζητημάτων κρίσιν ἀπαιτεῖται νὰ ἔχη τις εὐρεῖαν μὲν θεολογικὴν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν μάθησιν, εὐρεῖαν δὲ φιλοσοφικὴν μόρφωσιν, ἵνα ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, χρηστότητα δὲ καὶ εὐσυνειδησίαν, ὥστε νὰ παρίσταται οὐχὶ φιλοπροσωπῶν ἢ ἀδικῶν, ἀλλ' ὡς σεμνὸς λειτουργὸς τῆς ἀληθείας τὰ πάντα λέγων καὶ πράττων ἐν ὀνόματι καὶ χάριτι αὐτοῦ. Ὁ κ. Δουβουινιώτης ἐστερημένος ἀμφοτέρων τούτων, ὡς εἶδαμεν, ἐκ φύσεως δ' εὐκαλὸς εἰς τὸ ἀποφαινεσθαι καὶ αὐτοσχιδιάζειν, ἐπίμενον ὅτι ἐφορμήσας εἰς ἐπίκρισιν τῆς Δογματικῆς ἡμῶν μόλις ἐκδοθείσης, ὅθ' ἐξέδιδεν ἀντὶ κρίσεως λίθελον καὶ διασυρμὸν αὐτῆς; ὅθ' παρίστα δὲ τὸ ἐλεεινὸν καὶ ἀχαρακτήριστον πρόσωπον ἐπικριτοῦ μεταλλάσσοντος ἀνεπιγνώστως ἢ ἐν ἐπιγνώσει, φρόνημα καὶ στάσιν ἐν τῇ ἐξελεύξει τῶν καὶ

ὡς συμβαίνει ἐν τῇ ἱερασίᾳ καὶ ἐν τῇ γάμῳ. Τὸ ἵκνουμένον διὰ τούτων εἶναι πάντι πον φανερόν. Ἐκφερόμεν συντόμως ὅτι λέγει διὰ πολλῶν ὁ Μανάριος ἀποφαινόμενος: «Ἡ θεία χάρις (ἐν τῇ γάμῳ) βοηθεῖ τοῖς Χριστιανοῖς νεογυμφοῖς καθ' ὅλην τὴν ζωὴν, ἵνα ἐκτελεσθῇ τὰ πρὸς ἀλλήλους ἀνατεθειμένα καθήκοντα, . . . ἵνα τεκνοποιῶσι διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ εὐλογίας πρὸς αὐτῶν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, βοηθῶνται δὲ καὶ προστατεύονται ἀμοιβαίως εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔργα καὶ ἵνα προφυλάσσωνται ἀπὸ δεινῶν ἀνόντων ἢ μεμιασμένων. . . Ἐν τῇ χειροτονίᾳ λαμβάνει (ὁ χειροτονούμενος) θείαν χάριν, ἀνάλογον πρὸς τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ διακονίαν» (Περὶ μυστηρίων α. 286, 301). Ὁ ἱερατικὸς ἀποδομίζει τὴν ἑμφρασιν δι' ἐνὸς θαυμασμοῦ εἰς τὸ ἱκανοῦσθαι καὶ ἡ κρίσις ἐκτελεσθῇ!

ἑκάστη. Προτιθέμενος ὅθλα δὴ νὰ ἀποδεχθῇ πάντοτε τὸ ἀντίθετον ἢ ὅ,τι λέγομεν ἡμεῖς, παρίσταται νῦν μὲν ὡς Ὁρθολογιστὴς, νῦν δὲ ὡς Διαμαρτυρούμενος, νῦν δὲ ὡς συντηρητικὸς Ὁρθόδοξος, νῦν δὲ ὡς φίλος τῆς προοδοῦ καὶ ἐλευθερίων, ἀναλόγως ὅθλα δὴ τῆς πτάσεως, ἢν ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ λαμβάνῃ ἢ κατὰ κριτικὴν τῶν ἐπὶ μέρους πραγμάτων, ἐννοεῖται ὡς ἀντιλαμβάνεται αὐτὰ. Ζητήσας νὰ ἀναδείξῃ ἐκ τῶν δι' ἀγρίας ἐπιθέσεως, διὰ δικασμοῦ τῆς Δογματικῆς ἡμῶν, διὰ φιλοπροσωπικῶν καὶ θωπεϊῶν, φρονησὶς μὴ ἐπισκιασθῇ διὰ τοῦ ἔργου ἡμῶν (μάταιος ἐννοεῖται φόβος, ἀφ' οὗ ἡμεῖς μὲν δὲν ἐποδωξάμεν θεολογικὴν ἑδραν, ἄλλως τε καὶ κωλυόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου, παρ' ἡμῶν δὲ εἰς προαγωγὴν τινος τῶν ἔργων συμβάλλονται ἐλάχιστα), κεκτημένος δ' ἐπὶ πᾶσι τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς ἀμαθείας, ἐπίμενον ὅτι ἀντὶ ἐλέγχου πραγματικῶν σφαλμάτων ὅθ' ἀπεικονίζεν ἐν τῇ ἰδίᾳ φυλλαδίᾳ τὴν ἑλὴν αὐτοῦ πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν. Ὀύτω εἶνε ἡ τύχη πάντων, ὅσοι μισοῦντες δικαιοσύνην καὶ εὐθύτητα, ἀντὶ τῆς εὐθείας οὐδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν ἀλήθειαν προεὐλόντο τὴν σχολὴν ἀτραπὴν τῶν διςυρμῶν καὶ τῶν προσωπικῶν ἐλέγχων. πάντων ἐκείνων, οἱ κατὰ τὸν Ἰπποκράτη «τέχνην πεποιήνται τὸ τὰς τέχνας αἰσχροποιεῖν, ὡς μὲν οἴονται, οὐ τοῦτο διαπρασσόμενοι, ὁ ἐγὼ λέγω, ἀλλ' ἱστορίας ἐπιδείξιν ποιεῖμενοι», εἰ καὶ αὐτὸ μὲν τι τῶν μὴ εὐρημένων ἐξευρίσκειν, ὅ,τι καὶ εὐρεθὲν κρεῖσσον ἢ ἀνεξερευνήτων, ξυνέσις δοκεῖ ἐπιθυμητὰ τε καὶ ἔργον εἶναι, καὶ τὸ τὰ ἡμέτερα ἐς τέλος ἐξεργάσθαι ὡσαύτως. Τὸ δὲ λόγων οὐ καλὴν τέχνην τὰ τοῖς ἄλλοις εὐρημένα αἰσθύνειν προθυμέσθαι, ἐπανυροῦνται μὲν μηδὲν, διαβάλλοντα δὲ τὰ τῶν εἰδύτων πρὸς τοὺς μὴ εἰδότες ἐξευρήματα, οὐκέτι δοκεῖ ξυνέσις ἐπιθυμητὰ τε καὶ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ καταγγελίᾳ πολλῶν φύσεως ἢ ἀτεχνήτης.

Συνιστώμεν εἰς τὸν κ. Δουβουινιώτην, ἐὰν δύναται καὶ θέλῃ, ἀφείλε τοὺς διασυρμούς καὶ τὰς ἐπικρίσεις νὰ μελετήσῃ σοβαρώτερον καὶ ἡρεμώτερον τὰ δόγματα καὶ πράγματα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ σέβηται πλείοντον τοὺς κόπους τῶν ἄλλων, καὶ ἔσται ἔχρη αὐτῶν ἀνάγκη καὶ ὅταν μὴ. Ὡς μετὰ τοιαύτας σπουδὰς καὶ μελέτας ἀρέσκηται καὶ πάλιν εἰς κρίσεις, ἢ πρώτη κρίσις, ἢ ὅθ' ἐκδώσῃ, πρέπει νὰ ἀναφέρηται ὅχι εἰς τὰ ἄλλα ἰδιωτικὰ αὐτοῦ ἔργα, ἀλλ' εἰς τὸν ἱερὸν Σύνδεσμον, ὃν διεσθύνει, ἀπαλλάττων τὸ ἐπίσημον τοῦτο ἔργον τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν ἀπὸ τῶν πολυειδῶν κηλιδῶν, αἵτινες ἀσχημίζουσιν αὐτὸ ἐκτελέσει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ ὅμματα τῶν ξένων. Ἦς διορθώσεως τῶν σφαλμάτων τούτων ὅθ' ἐπελαμβανόμεθα ἡμεῖς ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐπειγόμενοι εἰς ἀναχώρησιν διὰ τὰς διακοπὰς, δὲν προεφθάσαμεν νὰ πράξωμεν ἔργον τοσούτου πολλοῦ ἀναγκαῖον. ὅσοι δι' αὐτοῦ ὅθ' διεφωτίζετο μὲν ἡ ἑλὴ ἐπίκρισις τοῦ κ. Δουβουινιώτου, ὅθ' ἀπετελειώτο δὲ ἡ πλήρης τοῦ ἐπικριτοῦ ἡμῶν εἰκὼν. Ἰσως ἐν τῇ μέλλοντι εὐρωμεν πρὸς τοῦτο καιρὸν καὶ ἀφορμήν. Ὡς μετὰ τοῦτο ἐπιμένῃ νὰ κρίνῃ καὶ τὴν Δογματικὴν ἡμῶν ὁ κ. Δουβουινιώτης, ὅς εἶνε βέβαιος ὅτι ἀπὸ τοιαύτης

διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς περιωπῆς κρίνων δυνατόν μὲν καὶ πραγματικὰ σφάλματα νὰ ἀνακαλύψῃ, (οὐδὲν βιβλίον ἐγράφῃ ἀκόμη ἔνευ ἐλλείψεως), ἀλλὰ πρὸ πάντων ὅθ' εὐρὴ αὐτὴν συντηρητικὴν καὶ Ὁρθόδοξον, καὶ ὅθ' ἐνοήσῃ τότε διατὶ τὸ ἔργον τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας ἐκόλλεσε τὴν Συμβολικὴν ἡμῶν «ἔργον αὐθεντικὸν Ὁρθοδόξου θεολόγου», καὶ διατὶ τὰ ἔργα ἡμῶν ἔκρινεν εὐνοϊκῶς καὶ ἐπήνεσε σφόδρα ὁ Δυτικὸς καὶ ὁ ἄλλος τύπος, ὡς ἔλλειψιν εὐρίσκειν ἀκριβῶς, ὅπερ δὲν εὐρεν ὁ ἐπικριτὴς, τὸ αὐστηρῶς Ὁρθόδοξον καὶ συντηρητικὸν πνεῦμα. (Ὁρα τὰς κρίσεις ἐν Revue internationale de la theologie 1897. Revue Augustinienne 1903 σελ. 124—159 κ. ἐν ἄλλ.).

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ»

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

«Αφίξεις καὶ ὁμιλίαι ἐν Μηλείαις»

Τὴν 8 περὶπου μ. μ. εἴχομεν φθάσει, ἐρχόμενοι ἐκ Τσαγκαράδας, εἰς τὸ κέντρον τῶν Μηλεῶν, ἐνθα ὁ ναὸς καὶ ἡ πλατεῖα τῆς κωμοπόλεως, σκιαζομένη ὑπὸ πλατάνων· τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει σχεδὸν καὶ εἰς πάντα τὰ μέρη τοῦ Πηλίου καὶ μάλιστα τὸ ἀνατολικόν· ἐνθυμούμαι ὅτι εἰς τὸν Κισσὸν ἠριθμήσατο εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ δύο δεκά μεγαλάς πλατάνους· τόσον δὲ εὐχάριστον ἐντύπωσιν μοι εἶχε καμὶ ἡ σύμπτωσις τῶν ἱερῶν ναῶν, τῶν πλατειῶν καὶ τῶν πλατάνων, ὥστε, ὅταν ἐταξίδευσον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος εἰς τὸ ἕτερον, ἠρώτων ἐν τῇ παρεῖα τὸν ὁδηγόν, ἐὰν ὁ ναὸς ἦτο εἰς τὴν πλατεῖαν· διότι τοῦτο ἦτο καὶ μεγάλη εὐκολία διὰ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας.

Εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν Μηλεῶν, ἐνθα ἐκαθήσαμεν μετὰ τοῦ συνταξιδιῶτου φίλου δημάρχου Τσαγκαράδας κ. Κουτσοπούλου, μετὰ ἄλλων ἐγνώριστα καὶ τοὺς γέροντας δύο ἀδελφούς Γαρέφη, καὶ ἐγγύτερον τὸν τετιμημένον πατέρα τοῦ ἀοιδίου Κώστα Γαρέφη Δημήτριον, ὅστις, πλησιάζας καὶ μαθὼν τὴν ιδιότητά μου καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς μου, μὲ χαρακτηριστικὸν ἐνδιαφέρον μοι ἐπρότεινε νὰ ἀναβάλω τὴν ὁμιλίαν μου διὰ τὴν Κυριακὴν, εἴτε μένων ἐκεῖ, εἴτε μεταβαίνων εἰς Βόλον καὶ ἐπιστρέφων τὸ Σάββατον· ἐπειδὴ μέχρις ἐκεῖ ὁ Βόλος συγκοινωνεῖ διὰ σιδηροδρόμου· λόγος δὲ τῆς προταθείσης μοι ἀναβολῆς ἦτο ἡ πολυπληθεύουσα συγκέντρωσις. Ἦτο τότε Τρίτη ἐσπέρας τῆς 7 Ἀγούστου· ὅταν δὲ τὸν ἐπληροφόρησα, ὅτι μέχρι τῆς Κυριακῆς τὸ πρόγραμμά μου λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἔχω περάσει τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Πηλίου καὶ ἀκριβῶς τὴν Κυριακὴν, 12 τοῦ μηνός, τοῦ Θεοῦ θέλοντος, ὅθ' ὁμιλήσω εἰς τὰ δύο τελευταῖα μέρη τῆς γραμμῆς αὐτῆς, εἰς τὴν Πορταρὶαν καὶ τὴν Μικρυνίσσαν καὶ τὴν Δευτέραν ὅθ' ἀναβῶ εἰς τὸν Βόλον, τότε ἔσπευσεν

νὰ συστήσῃ τὰ δέοντα διὰ τὴν συγκέντρωσιν, ἥτις ἐπετεύχθη διὰ τῆς κωδωνοκρουσίας ἐνεργήσαντος καὶ τοῦ καλοῦ αἰδεσιμωτάτου ἱερέως κ. Δημ. Ἐκτασλῆ τὰ δέοντα.

Ἡ ὁμιλία ἤρξατο περὶ τὴν 7 μ.μ. καὶ διήρκεσε πλέον τῆς ὥρας· ἐν δὲ τῇ μεταξὺ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως, καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἦσαν εἰς περιπάτους, πάντες συνεκεντρώθησαν ἐκεῖ καὶ ἡ πλατεῖα ἐπληρώθη. Μετὰ τὴν ὁμιλίαν ὁ περὶ οὗ ἀνωτέρω εἶπομεν ἐνάρκτος ἀνὴρ καὶ γενναῖος πατριώτης κ. Δ. Γαρέφης μοι προσέφερε ξενίαν εἰς τὴν ἀρχαῖκὴν καὶ τετιμημένην οἰκίαν του, ἐνθα μὲ πολλὴν μου ἐκπληξιν καὶ πλείστην συγκίνησιν ἀντίκρουσα ἐν ὀλόκληρον δωμάτιον ἀπὸ πλείστα καὶ ποικίλα ἀντικείμενα καὶ μνηστῆρα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια καθιστῶσι ζωντὰν καὶ ἀλησμόνητον τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου υἱοῦ του.

Τὴν ἐπομένην μετέβην εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς ἁγιοσυνοικίας, ἐνθα ἀφημερεύει ἡ λίαν μεμορφωμένος καὶ ἐνάρκτος ἱερεὺς κ. Ἰωάννης Καθούρας καὶ ἐπεσευφάμεθα ἐν συνοδείᾳ μετὰ τοῦ κ. Γαρέφη καὶ τοῦ καλοῦ φίλου κ. Ἰωάννου Δεληγιάννη προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἄλλων καὶ τὴν σπουδαίαν τῶν Μηλεῶν βιβλιοθήκην, ὁφειλομένην εἰς τὸν μέγαν διδάσκαλον τοῦ Γένους, τὸν ἀοιδίμον Κωνσταντῖνον. Τὴν μεσημέριαν ἐκλήθημεν μετὰ τοῦ κ. Γαρέφη εἰς γεῦμα παρὰ τοῦ δημάρχου τοῦ τόπου κ. Ἀργυρίου Φιλίππιδου, ὅπου εἰς τὴν λαμπρὴν οἰκίαν τοῦ ἐγνωρίσαμεν καὶ δύο νοσημονεστάτους καὶ καλοὺς ὁμογενεῖς, τοὺς γυναικαδελφούς τοῦ κ. Φιλίππιδου, Ἀλέξανδρον καὶ Ἡρακλῆν Βόλτα, ἐμπορευομένους ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Μετὰ τὸ γεῦμα εὐχαριστήσαντες τὸν κ. δημάρχον καὶ ἀποχαιρετήσαντες πάντας τοὺς ἐν τῇ πατριαρχικῇ τοῦ οἴκου φίλους μετέβην εἰς τὴν τοῦ κ. Γαρέφη, ὅπου μικρὸν ἀναπαυθέντες καὶ εὐγνωμόνως ἀποχαιρετήσαντες ἀνεχώρησαμεν μετὰ μίαν ὥραν, τὴν 2 1/2 μ.μ. περὶπου τῆς 8 Ἀγούστου διὰ τὴν κωμόπολιν «Ἅγιος Γεώργιος», συναποκομιζόντες μαζί με τὰς καλὰς ἐντυπώσεις τῶν Μηλεῶν καὶ ἰδιαίτεραν εὐχαρίστησιν καὶ ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις ἐξ ὧν εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν σχετιζόμενας μὲ τὴν ἱστορικὴν οἰκονομίαν τῶν Γαρεφῶν.

«Αφίξεις καὶ ὁμιλίαι ἐν Ἀγίῳ Γεωργίῳ»

Τὴν 5 1/2 περὶπου μ. μ. ἀφικνούμεθα αἰσίως εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν τοῦ «Ἁγίου Γεωργίου», ὅπου κατ' ἐξαιρέσιν εἶδαμεν ὅτι ὁ ἱερὸς ναὸς κεῖται ὀλίγον κάτωθεν τῆς πλατείας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ πλατάνων· κατήλθομεν δὲ μετὰ τινα λεπτὰ εἰς τὸν ἱερὸν ναόν, τὸν ὁποῖον εὐρομεν ἱκανῶς εὐπρόσωπον καὶ εὐρύχωρον ἐν ἀντιθέσει πρὸς πάντας σχεδὸν τοὺς προηγουμένους, μὴ ἐξαιρουμένου οὐδὲ τοῦ κεντρικοῦ τῶν Μηλεῶν, ὅστις εἶνε παλαιὸς καὶ οὐχὶ ὡς εἶδε περιποιημένος.

Κανονίσαντες ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἱερέως τὰ τῆς γνωστοποιήσεως περὶ τῆς ὁμιλίας διὰ κήρυκος πρῶτον, ὅστις ἐξῆλθε νὰ φωνάξῃ εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς κωμοπόλεως, ἵνα προσέλθωσιν εἰς τὴν πλατεῖαν, ὅταν μετ' ὀλίγον θὰ ἤχησιν

δ κώδων του ναού, επανήλθομεν πάλιν εἰς τὴν πλατείαν, ἐνθα τὴν δρισθεῖσαν ἐσπερινὴν ὥραν ἐγένετο ἰκανὴ συγκέντρωσις κόσμου καὶ ἤρξαμεθα τῆς διδασκαλίας περὶ τὴν 7 μ. μ.

Ἡ προθυμία τῶν ἀκροασμένων ὑπῆρξεν ἐκτάκτως ζωνρά· ἡ προσοχὴ των μὲ εἶχε συναρπάσει καὶ εὐθὺς ἐνόησα ὅτι δι' αὐτοὺς ὠφείλετο κῆποι ἀμυγθὴ διὰ τῆς ἐπανκλήσεως τῆς πνευματικῆς ἐργασίας· ἐπειδὴ δὲ καὶ πρὸ τῆς ἡμέρας μὲ προέτρεπον ἐν τῇ πλατείᾳ πολλοὶ νὰ κάμω καὶ τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἡμιλίαν, διότι εἰς τὴν ἐσπερινὴν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσέλθωσιν αἱ γυναῖκες, οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ προφθάσῃ καὶ ὁ πολὺς ἐργατικὸς κόσμος, ὅστις ἐπανήρχετο ἀργὰ καὶ κουρασμένος ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐργασιῶν του, καὶ ἐπειδὴ εἶδον τὸ γενικὸν αὐτῶν ἐνδιαφέρον, διεκήρυξα ἐν τέλει τοῦ λόγου μου, ὅτι περὶ τὴν 8 1/2 τῆς πρωΐας θὰ ὡμίλουν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ, ἐνδίδων εἰς τὴν γενικὴν των ἐπιθυμίαν.

Δευτέρα ἡμιλία ἐν «Ἀγίῳ Γεωργίῳ».

Ἡ προθυμία τῶν κατοίκων.

Μετὰ τὴν ἐσπερινὴν ἡμιλίαν μᾶς ἐδεξιώθησαν ἐν τῇ πλατείᾳ οἱ δύο καλοὶ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Κ. Χατζηνικολάου, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος τυγχάνει σχολάρχης ἐν τῷ τόπῳ, ὁ δὲ δευτέρος ἱατρός· μὲ ἐφιλοξένησε δὲ ὁ ἀφελὴς καὶ ἐνέμετος ἐργοστασιάρχης κ. Γεωργίουδης Ν. Γεωργίουδης, τοῦ ὁποῦ οἱ ἀντάξις υἱοὶ Δημήτριος καὶ Διανέλος μετὰ τῆς σεβαστῆς μητρὸς των λίαν μαῦ ἀνεκούφισαν τοὺς κόπους διὰ τοῦ ζήλου των, τῆς εὐγενεοῦς των συμπεριφορᾶς καὶ ἀδελφικῆς οἰκειότητος.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν τῆς 9 Αὐγούστου περὶ τὴν δρισθεῖσαν ὥραν διὰ τὴν ἡμιλίαν κατήλθομεν εἰς τὸν ἱερὸν ναόν, ἐνθα εὐρεμεν τοὺς ἱερεῖς ποιομένους εὐλαδῶς λειτουργίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως μοὶ εἶπον, νὰ προσδώσωσι μεγαλύτεραν ἐπισημότητα εἰς τὴν ἡμιλίαν. Ὁ κόσμος συνέρρευεν ἀθρόος καὶ σχεδὸν ἐπληρώθη ὁ λίαν εὐρύχωρος ἱεὺς ναός, ἐνθα ἐποιεσάμεθα τὴν δευτέραν μας ἡμιλίαν πραγματευθέντες ἰδίᾳ τὸ περὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγωγῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.

Μετὰ τὴν ἡμιλίαν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν οἱ καλοὶ ἱερεῖς παπᾶ-Γεώργιος Δ. Πολυχρονίου, παπᾶ-Ἀχιλλεῖος Τσιάκας καὶ οἱ λοιποὶ εὐλαθεῖς ἱερεῖς τοῦ «Ἀγίου Γεωργίου» μοὶ ἐξέφρασαν τὴν εὐαρέσκειάν των διὰ τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν ἐργασίαν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου των· ἐπίσης καὶ ὁ γαμβρὸς τοῦ φιλοξενήσαντός με κ. Ἰωάννης Γ. Γεωργίουδης, ἀνὴρ ἱκανῆς καὶ ὀρθῆς ἀντιλήψεως, λίαν μὲ ἐνεθάρρυνεν εἰς τὴν κοπιώδη ἐργασίαν μου διὰ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ προθυμίας του.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὴν μεσημβρίαν ἔπρεπε νὰ μείνω ἐν «Ἀγίῳ Γεωργίῳ» καὶ πρὸς τὸ ἐσπέραις νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὴν πλησιόχωρον κομόπολιν «Ἅγιος Λαυρέντιος», ἀπέχουσαν μίαν περίπου ὥραν· ἀλλ' ἐν ἑσπερίᾳ νὰ παραγγείλω τὴν ἐξέφρασιν ζήλου, νὰ ἀναχωρήσω τὸ ἀπόγευμα, μοὶ προβάλλεται αἴφνης ἡ παρκκλησις ἀπὸ μέρους

ἐνὸς πράγματι ὁσίου γέροντος μοναχοῦ Ἀκακίου καὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ του ζηλωτοῦ Νικοδήμου, ὅπως μεταβῶμεν καὶ μείνωμεν τοῦλάχιστον τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν μέλις 20 λεπτὰ ἀπέχουσαν κοινοτικὴν Μονὴν τῶν Ταξιάρχων, εἰθα μονάζουσιν οὗτοι ὑπὸ προϊστάμενον τὸν γέροντα Γαβριὴλ καὶ τελευταῖον μετονομασθέντα Μιχαὴλ· μεγάλῃ σχημον ἱερομόναχον, ἄγοντα τὸ 88 ἔτος τῆς ἡλικίας του, τοῦ δὲ Ἀκακίου ἔχοντος τὸ 76.

Τὴν ἀπόφασίν μου ἐπὶ τῆς προσκλήσεως αὐτῆς τῶν μοναχῶν καὶ τὴν αἰτιολογίαν τῆς ἀποφάσεώς μου θὰ δημοσιεύσω εἰς τὴν ἐπομένην συνέλειαν τῆς ἐκθέσεώς μου.

ἀρχ. Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ Εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Ἅγιον Εὐαγγέλιον

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Κείμενον.

«Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· μή τι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μῦθον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; οὐ γὰρ ἐστὶ κρυπτόν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. Ἐἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μ' εἰρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν· δις γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὅς οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

«Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἂν ἄνθρωπος βάλλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθύδην καὶ ἐγγεῖρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστῇ καὶ μὴ κινῶνται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. Αὐτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χύτρον, εἰτα στάχυν, εἰτα πλήρη σίτον ἐν τῷ στάχυϊ· ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ ἄρπανον, ὅτι παρὲς ἔστηκεν ὁ θερισμός.

«Καὶ ἔλεγε· πῶς ὁμοιωσάμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἐν τίνι παραβολῇ παραβάλλωμεν αὐτήν; ὡς κόκκον σινάπης, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεταί μεζων πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

«Καὶ τοιαύτας παραβολὰς πολλὰς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύνατο ἀκούειν, χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα (στ. 21—34).

Σύντομος ἐρμηνεία.

Καὶ ἐξακολουθῶν τὴν διδασκαλίαν του ἔλεγε πρὸς τοὺς μαθητάς του· μὴπως ὁ λύχνος, ἀφοῦ τὸν ἠναψαν, φέρεται διὰ νὰ τεθῇ ὑποκάτω εἰς τὸ μέτρον, μὲ τὸ ὅποιον μετροῦσι

τὰ γεννήματα, τὸ λεγόμενον μῶδιον, ἢ ὑποκάτω εἰς τὴν κλίνην; Δὲν τὸν θέτουν ἐπάνω εἰς τὸν λυχνοστατήν, καὶ ἀπολαμβάνουν ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι τὸ εὐεργέτημα τοῦ φωτισμοῦ του; Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία μου, φῶς τοῦ πνεύματος, δὲν ἔρχεται διὰ νὰ μείνῃ ἄγνωστος καὶ παρερριμμένη, ἀλλὰ θὰ τεθῇ εἰς τὴν πρέπουσαν θέσιν διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας μου, καὶ ὑπ' αὐτῆς κηρυττομένη θέλει καταστῇ μὲ τὸν καιρὸν ὁ πνευματικὸς φωτισμός μου φαίνεται μυστηριώδης καὶ ἀκατάληπτος θὰ σαφηνισθῇ εἰς τὰς διανοίας διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ θὰ γίνῃ κοινὴ γνώσις ὅλων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ πρὸς ὁδηγίαν αὐτῶν καὶ σωτηρίαν. Καὶ εἰς ταῦτα προσέθετεν ὁ Ἰησοῦς· Προσέχετε νὰ ἐννοήτε τοὺς λόγους μου καὶ νὰ τοὺς ἐκτελήτε ὅσα τὸ δυνατόν ἀκριβέστερον καὶ τελειότερον, Ἀνάλογος τοῦ βαθμοῦ τῆς προσοχῆς σας καὶ τῆς πράξεώς σας θὰ εἶνε καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου ἀπὸ τοῦ κόσμου τοῦτου ἀμοιβή σας. Ἐὰν δηλαδὴ προσέχητε εἰς τὰ λεγόμενά μου καὶ φιλοτιμηθῆτε νὰ τα ἐννοήτε, διὰ νὰ τὰ ἐφαρμόζητε, ἡ θεία χάρις θὰ σᾶς βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ τα ἐννοήσετε περισσότερο καὶ νὰ τα ἐκτελέσητε πιστότερον. Διότι εἰς ἐκείνον, ὅστις ἔχει τὸν πόθον νὰ ἐννοῇ καὶ τὰ ἐκτελῇ τοὺς λόγους μου, θὰ χαρισθῇ ἡ ἀπαιτούμενη γνώσις καὶ δύναμις πρὸς ἐφαρμόγησιν. Ἀπ' ἐκείνον δὲ, ὁ ὁποῖος μὲνει ξένος πρὸς τὸν πόθον τοῦτον, θὰ ἀφαιρηθῇ καὶ ἡ ὀλίγη γνώσις, τὴν ὅποιαν τυγχὼν εἶχε, καὶ διὰ τῆς κυριαρχίας τῶν σαρκικῶν τάσεων θὰ λείψουν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰ τελευταῖα ἔχνη τῆς ἡθικῆς ἱκανότητος πρὸς καθάρωσιν τοῦ ἡθικοῦ νόμου.

Ἐλεγε δὲ ἀκόμη πρὸς τοὺς δώδεκα ἀποστόλους του καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐβδόμηκοντα μαθητάς του ὁ Ἰησοῦς· διὰ νὰ ἐννοήσητε πῶς ἡ ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεία τοῦ Θεοῦ σπείρεται διὰ τοῦ θείου λόγου καὶ αὐξάνει, λάβετε ὑπ' ὄψιν σας γεωργόν, ὁ ὁποῖος ρίπτει τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπειτα κοιμᾶται καὶ ἐξυπνᾷ καθ' ἑκάστην, ἐνῷ ὁ σπόρος φυτρώνει καὶ ὑψώνεται μὲ τρόπον φυσικὸν ἀλλὰ καὶ μυστηριώδη, τοῦ ὁποῦ τὴν οὐσίαν δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίζῃ. Διότι μὲ τὴν φυσικὴν τῆς ἀλλὰ καὶ ἀκατάληπτον ἐνέργειαν καρποφορεῖ ἡ γῆ, παρὸς τὴν ἐξουσία βαθμηδὸν πρῶτον χύτρον, ἔπειτα στάχυν, καὶ ἀκολουθῶς τὸν στάχυν τοῦτον γεμᾶτον ἀπὸ σίτον· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς συγκομιδῆς, τότε τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὸ ἄρπανον χάριν τοῦ θερισμοῦ. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἐννοία τῆς παραβολῆς ταύτης· διὰ νὰ ἰδρωθῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀνάγκη νὰ κηρυχθῇ ὁ θείος λόγος, καὶ τοῦτο ἔπραξεν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν διδασκαλίαν του, τὴν ὅποιαν ἔρριπεν εἰς τὰς ψυχὰς ὡς ὁ γεωργὸς ρίπτει τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν. Ἡ διδασκαλία αὕτη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δείξῃ ἀμέσως τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν καρποφορίαν τῆς· ἀλλ' ὁ κηρύττων αὐτὴν ἔμενεν ἡσυχος, διότι ἦτο τελείως βέβαιος, ὅτι μὲ τὸν καιρὸν διὰ τῆς μυστηριώδους ἀλλὰ καὶ πραγματικῆς ἐπιρροῆς τῆς θείας χάριτος οἱ λόγοι του θὰ ἐφύτρωναν εἰς τὰς ψυχὰς καὶ ὁ ἀπέδιδαν τοὺς πνευματικούς καὶ ἡθικούς καρπούς των. Τοῦτο δὲ γίνεται

πάντοτε μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖται ὑπὸ πιστῶν κηρύκων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν τὰ ἀποτελέσματα δὲν φαίνωνται ἀμέσως, τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κόπος ὑπῆρξε μάταιος καὶ ὅτι ὁ σπόρος θὰ χαθῇ ἀγονος καὶ ἄκαρπος. Ὁ κηρύξ δὲ φροντίσθαι νὰ σπείρῃ· τὰ λοιπὰ θέλει τὰ ἐκτελέσει ὁ Θεός. Καὶ αὐτὸς κατὰ τρόπον μυστηριώδη, εἰς καιρὸν κατὰλληλον, παρουσιάζει τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας, ἀσθενέστερα κατ' ἀρχάς, μεσσότερα καὶ καρποφορότερα κατόπιν. Ὅταν δὲ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεία τοῦ Θεοῦ παραγάγῃ ὅλους τοὺς καρπούς της, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου καὶ θὰ γείνη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ ἡ συγκομιδὴ τῶν δικαίων, ἧτοι θὰ παραληφθῶσιν εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν ἐκεῖνοι, εἰτινες ὑπήκουσαν κατὰ τὴν παρούσαν ζωὴν εἰς τοὺς λόγους του καὶ ἐκαρποφόρησαν σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου του.

Καὶ μετὰ τὴν ἀνωτέρω παραβολὴν εἶπε καὶ ταύτην· μὲ τί νὰ παρομοιάσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια ἔρχεται νὰ ἐγκαθιδρυθῇ καὶ νὰ καρποφορήσῃ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν; ἢ διὰ ποίας παραβολῆς νὰ εἰκονίσωμεν αὐτήν; Ἀς τὴν παρομοιάσωμεν μὲ ἕνα κόκκον σινάπης, ὁ ὁποῖος, ὅταν σπαρῇ εἰς τὴν γῆν, εἶνε μικρότερος ἀπὸ ὅλα τὰ φυτικά σπέρματα· ἀφοῦ ὅμως σπαρῇ, ἀνυψώνεται καὶ γίνεταί μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλα τὰ λαχάνια, καὶ κάμνει κλάδους τόσο μεγάλους, ὥστε νὰ ἡμποροῦν νὰ φιλεύουν ὑπὸ τὴν σκιάν του τὰ πτηνὰ.

Ἦτο δὲ ἡ παραβολὴ αὕτη καὶ προφητεία συγχρόνως, τὴν ὅποιαν ἡ ἱστορία μᾶς δεικνύει ὅτι ἐπληθύνετο λαμπρῶς. Διότι τίποτε δὲν ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἀρχὴν μικρότερον ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, μὴ ἔχουσαν νὰ ἐκιδεῖξῃ εἰς τὰς τάξεις της παρὰ ὀλίγους ἀνδρας καὶ γυναῖκας, ἀπαρτηρήτους καὶ διὰ τὸ ὀλιγαριθμῶν των καὶ διὰ τὴν ἀσημότητά των. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀπαξ ἐφάνη διὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ σπαρὰ τοῦ θείου λόγου, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, τὴν ἔκαμε νὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ ἐπεκταθῇ θαυμασιώτερον ἀπὸ πᾶν ἀνθρώπινον σύστημα, τόσο δὲ μεγάλας διακλαδώσεις νὰ κάμῃ εἰς ὅλας τὰς ἡπείρους, ὥστε εἰς αὐτάς νὰ προσέρχωνται καὶ νὰ ἀνήκωσιν ὅλοι ὅσοι διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑψώθησαν ὑπὲρ τὰς πλάνας καὶ τὰ πάθη τοῦ κόσμου, διὰ νὰ ἔχωσιν τὴν πνευματικὴν πτῆσιν καὶ ἀνύψωσιν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Καὶ μὲ τοιαύτας πολλὰς παραβολὰς ἐλάλει πρὸς τὰ πλῆθος τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦσαν ἄξια νὰ ἀκούωσι διὰ τὴν πνευματικὴν των παχυλότητα, ἡ ὅποια τὰ καθίστα ἀνίκανα καὶ ἀδιάφορα πρὸς ὑψηλότερας πνευματικὰς ἀσχολίας καὶ φροντίδας· χωρὶς δὲ παραβολὴν δὲν ὠμίλει πρὸς αὐτά· πρὸς τοὺς μαθητάς του ὅμως ἰδιαιτέρως ἐξήγει ὅλα καὶ ἐπέλυε τὰς ἀπορίας αὐτῶν, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν ἄξιοι τῆς γνώσεως, τὴν ὅποιαν ἐζήτουν, διὰ νὰ τὴν καταστήσουν πράξιν.

ΤΙ ΦΡΟΝΕΙ Ο ΛΑΠΠΟΝΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

Μας ήρώτησαν ποίον είνε τὸ προσωπικὸν φρόνημα τοῦ ἱατροῦ Λαππόνη περὶ τοῦ πνευματισμοῦ. Οἱ ἀναγνώσται θέλουσι τὸ μάθει εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἐπιγραφόμενον «φύσις τοῦ πνευματισμοῦ», ὡς καὶ εἰς τὸ «συμπέρασμα» τῆς βλῆς συγγραφῆς. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς: «ἐν μέρει τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματισμοῦ ἐξηγοῦνται διὰ τῆς φαντασίας, τῆς παραισθήσεως, τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ δόλου, ἢ καὶ δι' εἰδικῶν φυσιοπαθολογικῶν ὁρων τῶν μεσάζοντων ἢ τῶν παρισταμένων. Διὰ μέγαν δὲ ἀριθμὸν τῶν φαινομένων τούτων οὐδεὶς φυσικὸς νόμος θὰ ἠδύνατο νὰ ὁσώρ πιθανὴν ἢ ὁμοιοκληθῇ ἐξήγησιν. Ἄλλα πάλιν τῶν φαινομένων τούτων ἀντίκεινται πρὸς τοὺς γνωστοτάτους νόμους τῆς φύσεως. Ἄλλως δὲ πνευματισμὸς εἶνε ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν μαγείαν καὶ πρὸς τὴν νεκρομαντίαν τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων καὶ τοῦ μέσου αἰῶνος. Ἐν τῇ πρακτικῇ ζωῇ ὁ ὑπνωτισμὸς καὶ ὁ πνευματισμὸς παρουσιάζουσι σοβαροὺς κινδύνους καὶ παράγουσιν ἀποτελέσματα ὀλέθρια τόσον διὰ τὸ σῶμα ὅσον καὶ διὰ τὴν ψυχὴν, ἐπίσης διὰ τὴν κοινωνίαν ὡς καὶ διὰ τὸ ἔθνος. Οἱ δὲ κινδύνοι καὶ αἱ βλάβαι αὗται ἐπιφαίνονται μεγαλύταται εἰς τὸν πνευματισμὸν παρὰ εἰς τὸν καθ' αὐτὸ ὑπνωτισμὸν· διότι ὁ ὑπνωτισμὸς ἔχει καὶ τι τὸ ὠφέλιμον, τὸ ὅποιον ἠλλοτε εἶναι ἐντελὲς ἀπὸ τοῦ πνευματισμοῦ. . . Ὁ πνευματισμὸς εἶνε πάντοτε ἐπικινδυνός, ἐπιβλαβής, ἀνήθικος. Καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀπαγορεύσῃ καὶ νὰ τὸν καταδικάσῃ αὐστηρῶς ἕνευ ἐξαιρέσεως· τινος, καθ' ὅλους τοὺς βαθμοὺς τοῦ, ὅφ' ὅλας τὰς μορφάς του καὶ εἰς ὅλας τὰς δυνατάς ἐκδηλώσεις του. Τὸ πολὺ δυνατόν νὰ ἐπιτραπῇ μελέτη τις περὶ τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων εἰς λίαν ἐξαιρετικὰς περιστάσεις γινόμενη ὑπὸ προσώπων ἀνεγνωρισμένης αὐθεντίας καὶ ἀρμοδιότητος. . .»

Ὡσαύτως ὁ Λαππόνη γράφει εἰς σελ. 273 τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ· «ὡς πρὸς τὰ ἠθικὰ ἢ θρησκευτικὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ πνευματισμοῦ, θεωροῦμεν ταπεινωτικὸν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς τὸ νὰ τα ἀξιῶσμεν λόγου τινός. Μᾶς ἀρκεῖ νὰ ὑπενομιώμεν τὴν σοφὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀντόν· «νὰ μὴν ἤσθε ὡς τὸ πετερόν τὸ κυματιζόμενον ὑφ' ὧν ὅλων τῶν ἀνέμων, καὶ νὰ μὴ πιστεύετε ὅτι πᾶν ὕδωρ δύναται νὰ μᾶς καθαρίσῃ. Ἔχετε τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Νέαν Διαθήκην, ἔχετε τὸν ἱερέα τῆς Ἐκκλησίας, ὅστις ἀγρυπνεῖ ὑπὲρ ὑμῶν· τοῦτο ἀρκεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν σας».

ΙΩΣΗΦ ΛΑΠΠΟΝΙ

Ἱατροῦ τῶν Παπῶν Λέοντος ΙΓ' καὶ Πίου Ι'.

Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

(Μετάφρασις ἐκ τῆς πέμπτης ἐκδόσεως)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 37).

Μετά τὴν γραπτὴν συνδιάλεξιν συχνὰ οἱ παριστάμενοι

ζητοῦσι ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους συνδιελέχθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Καὶ αἱ φωναὶ δὲν βραδύνουσι ν' ἀκουσθῶσιν ἀπὸ τῶν τοίχων, ἢ ἀπὸ τῆς ὁροφῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ πατώματος, ἢ ἀπὸ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἐπίπλου, ἢ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ δωματίῳ κενοῦ. Αἱ φωναὶ αὗται ἄλλοτε λαλοῦσι κατὰ τόνον συνήθη, ἄλλοτε ἀπαγγέλλουσι κατὰ ρητορικὸν τρόπον, καὶ ἄλλοτε ἄδουσι μελωδίας ποικίλας. Προσέτι τὰ πνεύματα διασκεδάζουσιν ἀπομιμούμενα τὴν φωνὴν καὶ τὸν τόνον τινὸς τῶν παρισταμένων ἢ ἀσεβῶς παρωδοῦντα τὰς προσευχάς, τὰς ὁποίας ἀπήγγελλε τις τῶν παρόντων.

Ἐνίοτε ἐπίσης, διαρκούσης σπουδαίας τινὸς συνδιαλέξεως πρὸς τὰ πνεύματα, αἱ ἀπαντήσεις ἐξαίφνης καταντῶσιν ἀσυνάρτητοι, παράλογοι, αἰσχροί, ἀντιφατικοί, ἀπατηλαί, αὐθάδεις. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν μεσάζοντων τὸ γεγονός τοῦτο, συχνοτάτον, προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλα πνεύματα ὑπεισέρχονται μετὰ τῶν ἐπικληθέντων· ἢ ἐκ τοῦ ὅτι ἐμπαικτικὸν τι πνεῦμα ἀνέλαβε τὸν βόλον τοῦ πνεύματος, πρὸς τὸ ὁποῖον ἠθελεῖ τις νὰ συνδιαλεχθῇ· ἢ ἀκόμη ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐπικληθὲν πνεῦμα ἐθεώρησεν ἐαυτὸ προσβεβλημένον διὰ τῆς γενομένης ἐρωτήσεως.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐκπλήξεως τῶν παρισταμένων εἰς πνευματιστικὴν τινα συνεδρίαν οὐδὲν πλέον ἀπομένει ἢ τὸ νὰ γίνωσιν ὁρατὰ καὶ ψηλαφητὰ τὰ πνεύματα, νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτέστιν ἡ ὁλοποίησις των.

Ἡ ὁλοποίησις τῶν πνευμάτων, — ἥτις ὑπὸ τινος τῶν μορφῶν τῆς ὀνομάζεται καὶ ἀνεσάρκωσις — εἶνε μέχρι τοῦδε τὸ τελευταῖον τῶν φαινομένων, τὰ ὅποια οἱ μεσάζοντες ἐπέτρεπον νὰ παράγῃσι. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶνε πάντοτε πλήρες· συχνὰ δηλαδὴ ἐν μόνον μέρος τῆς μορφῆς ὁλοποιεῖται· καὶ συχνὰ ὡσαύτως τὸ φαινόμενον τοῦτο παράγεται ἕνευ αἰτήσεως τοῦ μεσάζοντος ἢ καὶ παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ καὶ τῶν θεατῶν.

Ἐν τῷ μέσῳ συνεδριάσεως τινος ἐξαίφνης καὶ ἀπροδοκῆτως ἐπιφαίνονται εἰς τὸν ἀέρα, ἐπὶ τῶν τραπέζων, ἐπὶ τῶν καθισμάτων, μετὰ τῶν ἐπίπλων, τιμάχια βραχιόνων, χειρῶν, κνημῶν, ποδῶν, μικρὰ ἢ ὑπερμεγέθη, λεπτὰ ἢ χοιροειδῆ, πυχουλὰ ἢ κἀτίσχυα, λευκὰ ἢ σκίερά, λεῖα ἢ ρικνὰ καὶ τριχωτά. Τὰ τεμάχια ταῦτα τῶν μελῶν ἐνέχουσι ζωὴν, κίνησιν, θαυμασίαν τινὰ δύναμιν. Ἐγγιζόμενα, ἄλλοτε εἶνε ψυχρά, ὡς πτώμα, ἄλλοτε ὑπόθερμα καὶ πάλιν ὡς ὑπὸ σφοδρότατον πυρετόν. Καὶ συχνὰ, ὅταν θελήσῃ τις νὰ δοκιμάσῃ τὴν δύναμιν τῶν μυστηριωδῶν τούτων χειρῶν, ὅφιστάται ἐξ αὐτῶν σύσφιγγιν ἰσχυρὰν καὶ ἀλγινὴν, ἥτις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀφήνει ἔλκος ἀνεξέλεπτον.

Ἄλλοτε εἰς τὰς πνευματικὰς συνεδριάσεις ἡ ὁλοποίησις τελεῖται ὑπὸ μορφῇ πλήρῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν παρισταμένων. Τὸ ἐπικληθὲν πνεῦμα παρουσιάζεται ἐν ὁπῶν ἡμῶν μὲ ἀτμώδη καὶ ἡμιδιαφανῇ ὄψιν, ἀσάφες καὶ ὁμιχλώδες, ἢ καὶ μὲ μορφὴν ἐντελῶς καθαρὰν καὶ ὑποκειμένην εἰς ἀφῆν. Ἡ ὄψις, ἡ ἐκφρασις τοῦ προσώπου, τὸ ὄ-

δυμα εἶνε ὅλα ἡ ἱστορία, ἡ παράδοσις, ἡ κοινὴ γνώμη, ἢ ἡ ἀνάμνησις ἀποδίδουσιν εἰς τὴν μορφὴν τοῦ ὁλοποιηθέντος πνεύματος καθ' ὃν χρόνον ἀκόμη ἦτο μετὰ τῶν ζώντων. Ἐνίοτε τὸ οὕτω ὁλοποιηθὲν πνεῦμα ἔχει φυσιογνωμίαν ἡμερον καὶ ἀγαθὴν· ἐνίοτε τὸ βλέπει τις μὲ τὴν κεφαλὴν περιβεβλημένην διὰ φωτοστέφανον, μὲ πτέρυγας ἐπὶ τῶν ὤμων· ἄλλοτε ἀπ' ἐναντίας ἔχει τὴν ὄψιν σκληράν, ἀγρίαν, θηριώδη.

Συνηθέστερον τὰ ὁλοποιηθέντα πνεύματα εἶνε περιβεβλημένα μακροῦς μανδύας καὶ διατηροῦσιν ἐμφανειὰν τινα διακεκριμένην ἀπὸ τῆς τῶν ζώντων· ἄλλοτε ὅμως ὅλα τὰ μέρη τῆς μορφῆς των παρουσιάζονται ἐντελῶς προσομοία πρὸς τὰ ζωντανὰ καὶ ἀντὶ μηχανικῶν κινήσεων ἐκτελοῦσι κινήσεις ἀκριβῶς ὅπως καὶ οἱ ἐν πλήρει ζωῇ ἄνθρωποι.

Ὅταν τὰ πνεύματα λαμβάνωσι τὴν πλήρη τὴν αὐτὴν ὁλοποίησιν, δύναται τις νὰ τὰ ἐγγίσῃ καὶ νὰ τὰ θεωρήσῃ ἢ καὶ νὰ τὰ ἐναγκαλισθῇ· δίδονται νὰ σφιγῇ τις τὴν χεῖρά των, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται θερμὴν καὶ ζῶσαν· ἢ οὖσι μεγαλοφῶως, καθήνται ἐμπροσθεν γραφείου τινὸς καὶ ἀπαντῶσιν ἐγγράφως εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ἐνδύματός των· οἱ δὲ λαβόντες δύνανται νὰ διατηρήσωσι τὰ τεμάχια ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευμάτων. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ πνεύματα συγκαταβαίνουν εἰς γράφωσιν εἰς τὸν ἐρωτῶντα· ἐπιτρέπουσι δὲ νὰ τοῖς ἀποκόψῃ τις μέρος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ σώματος ἐκ το

ἀληθειῶν, διδασκαλῶν περὶ τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἀγαθῆς καὶ δικαίας προνοίας τοῦ Θεοῦ, προφητειῶν περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἠθικῶν παραγγελλμάτων καὶ συμβουλῶν πρὸς μελέτην τοῦ θείου Νόμου, πῶς δυνάμεθα νὰ παρήλωμεν ἐν σιγῇ; Διότι ἐν πᾶσι τούτοις διαδηλοῦται ὁ τύπος καὶ χαρακτὴρ τῆς προσευχῆς καὶ παρακελεύσεως εἰς προσευχὴν. Διὰ τοῦτο τὸ ψαλτήριον ἐν τῇ Ἑκκλησιαστικῇ Ἀκολουθίᾳ κατέχει τὴν πρώτην σχεδὸν θέσιν, ἀφοῦ ἀναγινώσκονται καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀνά τρία Καθίσματα, μέχρι οὗ συμπληρωθῇ ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος τὸ ὅλον, καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνεται καθ' ἐκάστην μέχρι τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος, ἐν ᾗ καὶ μόνῃ διακόπτεται, διὰ τὴν ἐξακολουθήσασθαι καὶ πάλιν μετ' αὐτὴν ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος. Ὁ δὲ σκελετὸς τῆς Ἑπταδικῆς Ἀκολουθίας, ἣν ὁρεῖται πάντες οἱ χριστιανοί, μάλιστα δὲ οἱ κληρικοὶ νὰ ἀναγινώσκωσιν ἢ ἀκροάζωνται τοῦλάχιστον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, συνιστᾷ τῇ ἐν τῷ ἱερῷ Πηδαλίῳ διατυπωμένῃ ἱερᾷ παραδόσει, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰ μὴ Ἀπάνθισμα ἐκ τῶν Ψαλμῶν, ἐφαρμοσίμον παντὶ χριστιανῷ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀναγκῶν τῆς καθημερινῆς προσευχῆς, ἀπάνθισμα, οὗ τὸ ποσὸν συνιστᾷ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν τῆς τακτικῆς καὶ καθημερινῆς προσευχῆς, τῆς πνευματικῆς ταύτης ἀναπνοῆς καὶ ψυχικῆς διατροφῆς τοῦ χριστιανοῦ. Ἄλλως ἡ ψυχὴ καὶ διάνοια ἡμῶν ἐκτίθεται εἰς πνευματικὴν ἀτροφίαν ἀνάλογον τῇ οργανικῇ ἀτροφίᾳ τῶν ἀνεπαρκῶς ἀναπνεόντων ἢ τρεφομένων παρὰ τοὺς ὑγιεινοὺς κανόνας. (ἀκολουθεῖ)

Γ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΛΟΓΟΙ ΓΑΥΚΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ

Ἐκαστος ἡμῶν δύναται ἐν τῷ οἴκῳ του νὰ ἐκτελῇ ἔργον ἀποστόλου. Δὲν ἔχετε ποσὸς ἀποστολὴν νὰ ἀναμορφώσῃτε τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δύνασθε νὰ διδῆτε εἰς τὴν γυναικά σας σωτηρίους διδασκίας. Δὲν εἴσθε προσωρισμένοι νὰ κηρύττῃτε εἰς πολὺν κόσμον, ἀλλὰ δύνασθε νὰ διορθώνῃτε τὰς ἀταξίας τῶν τέκνων καὶ ὑπηρετῶν σας. Ὅμοιον ὑποῦργημα δὲν ἐξαντλεῖ τὰς δυνάμεις σας οὐδὲ τὴν ἱκανότητά σας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἔχετε ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν οὐζυγόν σας, τὰ τέκνα σας, τοὺς ὑπηρετὰς σας, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ φωνὴ σας δύσεται νὰ γίνηται ἀκουστή. Γνωρίζετε κάλλιστα τὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα εἶνε κατὰλληλα διὰ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἀσθένειαν. Δὲν εἶνε ἀπὸ τῆς συμβουλῆς, ἀλλὰ πολὺτιμον παράγγελμα ἐκεῖνο, ὅπερ πρὸς ὅλους ἀπευθύνει ὁ μέγας ἀπόστολος: Ἐάν τις δὲν φροντίζῃ περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μάλιστα περὶ τῶν οἰκείων, ἔχει ἀρνηθῇ τὴν πίσιν, καὶ εἶναι χειρότερος ἀπίστου.

Οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ ζῇ διὰ τὸν ἑαυτὸν του· ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα εἰς τὸν βίον συνδέονται πρὸς ἄλληλα διὰ κοινῆς ἐξαρτήσεως, δι' ἣς συντελοῦσιν εἰς τὴν γενικὴν ὠφελειαν, κατ' ἰσχυρότερον δὲ λόγον εἰς τὴν πνευματικὴν οἰκονομίαν· δὲν ζῶμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἢ διὰ τοῦς ἄλλους. Ὅταν δὲν ζῇ τις ἢ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, διασπᾶται ἀπὸ τῆς κοινωνίας ὅλης, ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀρνεῖται ὅτι εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι περιττός εἰς τὸν κόσμον. Ἐκαστος δι' ἑαυτὸν, λέγετε· αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἄλλου δὲν μας ἐνδιαφέρουσιν.—Τί; θὰ ἴδῃτε τὸν ἀδελφόν σας ἀποπλανώμενον, χωρὶς νὰ ἔχητε τὴν φιλανθρωπίαν νὰ τον ἐπαναφέρητε εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν· καὶ θὰ ἰδεώρετε τὸν ἑαυτὸν σας ἀναμάρτητον; Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος διατάσσει νὰ ἐρχῇται τις εἰς βοήθειαν τοῦ ἱπποῦ τοῦ ἐχθροῦ

του, ὅταν πίπτῃ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ σας δὲν θὰ ἤξιζεν ὅσον ἐν ζῶνι; Τί μ' ἐνδιαφέρει; Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκπέτετο ἐκεῖνος, ὅστις πρῶτος ἐξήνεγκε τοῦτον τὸν λόγον: Εἴμαι ὁ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου; θέλετε λοιπὸν νὰ εἰσθε ὅμοιοι πρὸς τὸν Κάιν; Ὅλα τῆς κοινωνίας τὰ κακὰ προέρχονται ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις ἀπομονοῦται καὶ καθίσταται ξένος πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς κοινότητος. Δὲν εἴσθε ὑποχρεωμένοι νὰ φροντίζετε περὶ τοῦ ἀδελφοῦ σας; Ἀλλὰ τίς λοιπὸν θὰ φροντίσῃ περὶ αὐτοῦ; Ὁ ἄπιστος, ὅστις ἀψηφεῖ τὰς πληγὰς του, καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν δυστυχίαν του ἢ μόνον διὰ νὰ τὸν ὑβρίσῃ τότε; Ὁ δαίμων, ὅστις ζητεῖ νὰ τὸν βυθίσῃ περισσότερον εἰς αὐτήν;

Θὰ μοι ἀντεῖπτε: Πόθεν θὰ γνωρίζω ὅτι αἱ συμβουλαι μου θὰ εἶναι ἐπωφελεῖς; Ἀλλὰ πόθεν γινώσκετε καὶ τὸ ἐναντίον; Οὐδὲν δύνασθε νὰ εἴπητε περὶ τῆς ἐπιτυχίας· ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ δύνασθε νὰ εἴπητε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας, εἶναι ὅτι ἡ ἀμέλειά σας εἶναι μέγα ἐγκλημα. Ὁ Θεὸς ἀναμφιβόλως γνωρίζει τὸ μέλλον· γνωρίζει καλῶς ὅτι εἰς τὰς ὑποδείξεις του δὲν θὰ διδῆται πάντοτε προσοχή· καὶ ὅμως τὰς παρέχει. Διότι δὲν το γινώσκετε, εἶναι διὰ τὰς λόγους νὰ πωπᾶτε; Προσέχεις δὲν φθάνομεν εἰς τὸ τέλος τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν ἡμεῖς ἀπηλπισμένοι; Ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ ἐπιτύχητε· πάντοτε ὅμως πρέπει νὰ ἐκτελῇτε τὸ καθήκον σας· τὸ νὰ το παραλείπητε εἶναι ἀναισθησία, βαρβαρότης. Αἱ ἐκφράσεις αὗται σὰς φαίνονται ὑπερβολικαί; Ἀκούσατε: Ὅταν ἐν τῶν μελῶν τοῦ σώματός σας πάσχη, λέγετε: Τί με μέλει; Εἴμαι βέβαιος ὅτι θὰ το θεραπεύσω; Δὲν το λέγετε, ἀλλὰ κάμνετε δι' αὐτὸ ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ σας. Ὁ ἀδελφός σας εἶναι μέλος σας· εἶναι μέλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ σεῖς τὸν ἐγκαταλείπετε. Ἐν Ἀθήναις

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΤΗΛΙΑΚΟΣ.

ΠΩΣ ΝΑ ΓΑΥΚΑΙΝΟΜΕΝ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΑΣ

Ἴδού μεσὰ ἀπλούστατα, διὰ νὰ καθιστῶμεν γλυκυτέραν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ζωὴν μας:

α'. Ὀλίγω περισσότερα ὑπομονή, διὰ νὰ ὑποφέρωμεν καὶ στέργωμεν πρόσωπα, μὲ τὰ ὁποῖα εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ συζῶμεν καὶ τὰ ὁποῖα μᾶς εἶνε ἐνοχλητικά.

β'. Ὀλίγω περισσότερα κατάρτια εἰς τὴν ἐργασίαν μας, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ ἐν τῶν μεγάλων καθηκόντων μας, καὶ ἢ ὅποια δὲν θὰ μᾶς ἐκούραζε τόσο ἐνκόλως, ἐὰν δὲν ἦμεθα διατεθειμένοι νὰ περιμένωμεν τὸν κάματον, πρὶν ἢ ἐπέλθῃ πραγματικῶς.

γ'. Ὀλίγω περισσότερα ἠθικὴ δύναμις διὰ νὰ ὑπενόηται εὐχαρίστως ὅτι ἄλλως μᾶς ἀπαρέσκει καὶ μᾶς ταπεινώνει, καὶ διὰ νὰ δεχώμεθα γενναίως πᾶν ὅτι ἐρχεται ἐξαίφνης νὰ διαταράξῃ τὴν εἰρήνην μας.

δ'. Ὀλίγω περισσότερα φιλοφροσύνη πρὸς ὅσους μᾶς πλησιάζουν, ὥστε νὰ μὴ προδίδωνται αἱ θλίψεις μας.

ε'. Καὶ πρὸ πάντων θερμότερα δῶμ τὸ δυνατόν προσευχὴ διὰ νὰ φέρωμεν τὸν Θεὸν ἐν ἡμῖν καὶ τὸν διατηρῶμεν πλησίον μας.

(Paillets d'or)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀπέναντι τοῦ νόμου τῆς ἀγάπης, ὑπὸ Μιχ. Γ. Γαλανοῦ. — Ὁ ὀφηγὴς τῆς θεολογίας καὶ δογματικῆς ἐξεταζόμενος εἰς τὴν δογματικὴν καὶ εἰς τὴν λογικὴν, ὑπὸ Χ. Ἀνδρουτσίου. — Ἐπαρχικὸν κήρυγμα «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Παναρ. Χ. Δουληγέρη. — Ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ. — Τί φρονεῖ ὁ Λαμπρόν περὶ τοῦ πνευματισμοῦ. — Ἰωσήφ Λαμπρόν ἱατροῦ, ὁ ὑπνωτισμὸς καὶ ὁ πνευματισμὸς. — Ἡ προσευχὴ καὶ τὰ μυστήρια, ὑπὸ Γ. Εὐγενίδου. — Χρυσόστομος λόγος γλυκεῖς καὶ διδακτικὸς. — Πῶς νὰ γλυκαίνωμεν τὴν ζωὴν μας.